

[Guldberg.]

at bygges skal der, og for at man kan bygge, skal der være byggemodning, og at det her så drejer sig ganske enkelt om en finansiering, og at man skal være så rigelig med finansieringen, at man kan være foran i stedet for bagefter, og det kan man jo i virkeligheden ikke have noget imod. Så må man jo se på, hvor meget man kan magte, og hvad man vil sætte af til det af penge; men der er altså ikke fra vor side nogen angstelse for en forøgelse af aktiviteten; vi mener, den kommer mangefold igen.

Jeg vil gerne nævne to andre formål, der er bygget ind i dette mærkelige konglomerat af underlige ting, som altså skal være den sidste ende af boligforliget. Det ene er lån til beboerindskud, og det har vi jo i virkeligheden på en måde taget stilling til et andet sted, hvor jeg også mener det hører hjemme, og jeg kan ikke se, der er noget særligt problem i det. Et andet formål, som vi ligeledes både har sympati for og allerede har erklæret os for tilhængere af, er at undersøge, hvordan vi kan få mere gang i hele saneringsproblemet. Det vil vi også gerne være med til, men man må jo igen spørge, hvad fondstanken og den opbygning, der her er lavet, egentlig skal til for at nå det formål, men selve formålet mener vi er rigtigt, og vi vil også gerne medvirke og ligeledes til den, må jeg kalde det udvidelse af saneringsbegrebet, som ligger i en af bestemmelserne. Jeg minder i den forbindelse om vores interesse for, at spørgsmålet om erstatning ved ekspropriationer i forholdet til lejerne bliver løst — det hænger jo noget sammen.

Men når jeg har sagt dette, så er det også forbi med sympatien for formålene, for slet ikke at tale om formen. Tanken om, at man skal låne penge ud ad denne vej til kommuner og oven i købet til almennyttige boligselskaber til erhvervelse af grunde til boligbebyggelse og grunde, som indrettes til fritidsliv, det rækker efter min mening langt ud over boligforliget; det hører hjemme i de planlægningslove, som vi også er meget interesseret i, og i den forbindelse skal det ses i en større sammenhæng. Når jeg gør opmærksom på det, er det, fordi man jo også skal passe på; vi har jo visse erfaringer med den nugældende lovgivning,

og de er ikke umiddelbart og udelukkende gode. Det ser nok lidt forskelligt ud i forskellige egne af landet, det ved jeg godt; men holder vi os til Sjælland, er forholdet det og har været det i mange år — det vil enhver, der har prøvet at arbejde med det, vide — at det er praktisk talt umuligt at opdrive en grund til at bygge på, og der er praktisk talt ingen muligheder ad anden vej end gennem kommunerne og den offentlige administration, og at den måde, der er forvaltet på, har betydet en begrænsning. Og når man så tager ud i landskabet, kan man nok blive forbløffet, når man ser, hvor meget jord der er — og så bliver det sagt, at man kan ingen steder få at være. Der må være noget helt galt i det, og det er der jo også; det er min opfattelse, at man i hvert tilfælde nogle steder har set på en alt for snæver kommunalpolitisk interesse, på investeringssynspunktet, det med at få brugt det, der nu er gjort klart, så hurtigt som muligt.

Det kan have en rent egoistisk interesse for den pågældende kommune, men vi har fået det resultat, at den klamme hånd har ligget på praktisk talt alle byggemuligheder; derfor har det offentlige et meget stort medansvar for, at grunde til byggeri kun er kommet frem ganske drypvis og til helt urimelige priser, og at der derved er skabt et klima for den spekulation og de gevinster, som der jo ikke er nogen der kan ønske sig. Der er i hvert fald ingen grund til uden at få en mere samlet løsning af planlægningslovgivningen at stimulere kommuner på dette tidspunkt og i perioden fra nu af og til efteråret, hvor jeg håber vi kommer i gang med det andet, til at optræde som køber og dermed til yderligere begrænsning af udbuddet, samtidig med at vi bruger penge til byggemodning for at forøge udbuddet; så skal der i hvert tilfælde være væsentlig klarere regler om, hvad egentlig meningen med disse beføjelser er.

Ganske på samme måde vil jeg gerne udtale mig med hensyn til at give almennyttige boligselskaber en særlig fortrinnsret; også her tror jeg at man, hvis man gør det, kommer til det modsatte resultat af det, man egentlig ville opnå. Man kan jo ikke komme uden om, at det her drejer sig om de mest forkælede bygherrer, vi